ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

του **Γιώργου Κακαρίνου**

1. Το ζήτημα της δημοκρατίας αναδεικνύεται σε ένα από τα κομβικά ζητήματα της ταξικής σύγκρουσης. Οι δυνατότητες του κυρίαρχου συστήματος για χειραγώγηση περιορίζονται σημαντικά στα πλαίσια των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών.

Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος καταδεικνύει τα όρια επιρροής του κυρίαρχου συστήματος (πολιτικού, οικονομικού, μιντιακού) στη συνείδηση μεγάλων τμημάτων της κοινωνίας σε συνθήκες κρίσης και δραματικής επιδείνωσης του βιοτικού επιπέδου.

Παρά την τεράστια κινητοποίηση κάθε διαθέσιμου μέσου επηρεασμού της κοινωνίας, μέσα από τη χρήση του φόβου ως βασικού εργαλείου χειραγώγησης, φάνηκε ότι τελικά η κοινωνία δεν υπέκυψε και από ένα σημείο και μετά αυτή η λυσσασμένη προσπάθεια πετύχαινε τα αντίθετα αποτελέσματα. Είναι τέτοιος ο βαθμός αποστροφής που προκαλούν σύσσωμοι οι εκπρόσωποι του κυρίαρχου συστήματος που ακόμη και αν η προπαγάνδα τους έχει αληθές περιεχόμενο αδυνατεί να επηρεάσει κοινωνικά στρώματα τα οποία έχουν πληγεί βαρύτατα από την κρίση.

Αυτό μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι μεσο-μάκροπρόθεσμα είναι αδύνατη η διατήρηση συναίνεσης ή έστω ανοχής απέναντι στην ακολουθούμενη πολιτική από την πλειοψηφία της κοινωνίας, μόνο στη βάση των προπαγανδιστικών μηχανισμών και του φόβου, χωρίς αντίστοιχη υλική θεμελίωση αυτής της επιδιωκόμενης συναίνεσης, χωρίς δηλαδή παροχές σε ορισμένα τουλάχιστον στρώματα της κοινωνίας.

Το ζήτημα όμως είναι ότι η δημοκρατία (έστω και η αστική κοινοβουλευτική δημοκρατία, όπως τη γνωρίζουμε στις δυτικές κοινωνίες) δε μπορεί να λειτουργήσει μεσοπρόθεσμα

χωρίς την εξασφάλιση κοινωνικής συναίνεσης. Αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η ακολουθούμενη πολιτική μεσοπρόθεσμα οδηγεί σε κατάλυση της αστικής κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, εφόσον δε μπορεί να διασφαλίσει σημαντική κοινωνική συναίνεση (ήδη πτυχές τέτοιου τύπου κατάλυσης έχουμε δει με την εμφάνιση κυβερνήσεων τύπου Παπαδήμου, τη συστηματική κατάλυση των κοινοβουλευτικών διαδικασιών στα χρόνια των μνημονίων κ.α.).

Ωστόσο η πρόσφατη εμπειρία του δημοψηφίσματος κατέδειξε και κάτι ακόμη: την ισχυρότατη επιθυμία των ευρωπαϊκών λαών για εμβάθυνση της δημοκρατίας, δηλαδή για ισχυρότερο καθορισμό των πολιτικών αποφάσεων από τη βούληση της πλειοψηφίας της κοινωνίας. Χαρακτηριστικά η αποδοχή της πρωτοβουλίας του δημοψηφίσματος ήταν εμφανής σε όλη την Ευρώπη.

Ακόμη και στη Γερμανία όπου, σύμφωνα με δημοσκόπηση, το 70% επέρριπτε τις βασικές ευθύνες για το αδιέξοδο των διαπραγματεύσεων στην ελληνική πλευρά (και μόλις το 25% στην πλευρά των δανειστών), η απόφαση για διενέργεια δημοψηφίσματος έβρισκε σύμφωνο το 60% (αντίστοιχο ποσοστό και στη Γαλλία). Αυτό σημαίνει ότι το ζήτημα της δημοκρατίας θα αποτελέσει καθοριστικό στοιχείο της εξελισσόμενης σύγκρουσης, με τις άρχουσες τάξεις να επιδιώκουν αναγκαστικά τον περιορισμό της και τους λαούς να αντιμάχονται σθεναρά και να διεκδικούν περαιτέρω ανάπτυξη των δημοκρατικών κατακτήσεων.

Αν θεωρήσουμε δεδομένο ότι οι ακολουθούμενες πολιτικές σκληρής λιτότητας θα αποτελέσουν μεσοπρόθεσμα το βασικό πλαίσιο στο εσωτερικό της ευρωζώνης και της Ε.Ε. τότε αργά ή γρήγορα η σύγκρουση γύρω από την οικονομική πολιτική θα οδηγήσει σε σύγκρουση γύρω από το ζήτημα της δημοκρατίας (όπως και γύρω από το ζήτημα της εθνικής κυριαρχίας).

Γενικότερα φαίνεται ότι στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες, λόγω βαθύτατων αλλαγών στο χαρακτήρα των υποκειμένων της εργασίας (υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο, μεγαλύτερη αυτονομία, αυξητική τάση της επιτελικής έναντι της εκτελεστικής εργασίας κ.α.) και παράλληλης ανάπτυξης κοινωνικών δικτύων, μορφών αυτοοργάνωσης και ροών πληροφορίας εκτός του ελέγχου του συστήματος εξουσίας, η δυνατότητα διαχείρισης από τις άρχουσες τάξεις, μέσω παραδοσιακών τρόπων κοινωνικού ελέγχου και χειραγώγησης, περιορίζεται σημαντικά (χωρίς αυτό να σημαίνει ότι εξαλείφεται). Αυτό δυσχεραίνει ιδιαίτερα τη δυνατότητα του κεφαλαίου να κρατήσει υπό τον έλεγχό του πλειοψηφικά τμήματα της κοινωνίας, οδηγώντας μεσοπρόθεσμα σε κίνδυνο απώλειας της κυριαρχίας του, όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και άλλες χώρες της Ε.Ε.

2. Στα πλαίσια της ευρωζώνης και της Ε.Ε. θα κυριαρχήσουν μεσοπρόθεσμα οι υποστηρικτές της σκληρής γραμμής.

Ένα άλλο συμπέρασμα που προκύπτει από τις πρόσφατες εξελίξεις σχετίζεται με τις κυρίαρχες τάσεις στο εσωτερικό της ευρωζώνης και της Ε.Ε. Βασική πολιτική αντίληψη του ΣΥΡΙΖΑ ήταν ότι αν υπάρξει μια στιβαρή διαπραγμάτευση οι δανειστές θα αναγκαστούν να υποχωρήσουν.

Ταυτόχρονα υπήρχαν αντιλήψεις που τόνιζαν ότι αν υπάρξει απειλή για Grexit (κάτι που ο ΣΥΡΙΖΑ βέβαια δεν έκανε στα πλαίσια της διαπραγμάτευσης) από την ελληνική πλευρά, οι δανειστές θα αναγκαστούν να υποχωρήσουν, καθώς δεν τους συμφέρει σε καμία περίπτωση μια ελληνική έξοδος από το ευρώ που θα οδηγήσει τελικά στη διάλυση της ευρωζώνης συνολικά.

Οι προσεγγίσεις αυτές φαίνεται να διαψεύδονται από την πορεία των πραγμάτων: αν και σαφώς υπάρχουν εντός της ευρωζώνης δυνάμεις που δεν επιθυμούν το Grexit, ταυτόχρονα υπάρχουν και δυνάμεις που το έχουν εντάξει στο σχεδιασμό τους και το θεωρούν αναπόφευκτη εξέλιξη, αργά ή γρήγορα.

Μάλιστα οι υποστηρικτές της σκληρής γραμμής (όπως εκφράζονται κατεξοχήν στο πρόσωπο του Σόιμπλε), φαίνεται ότι είναι αυτοί που εκφράζουν τα ισχυρότερα και πιο μακροπρόθεσμα συμφέροντα της ευρωζώνης (και ιδίως του ευρωζωνικού κέντρου, δηλαδή της Γερμανίας και των δορυφόρων της), και για αυτό, άσχετα από τυχόν ενδιάμεσους επιμέρους συμβιβασμούς, είναι αυτοί που θα κυριαρχήσουν τελικά.

Η σχεδιαζόμενη "λύση" για την Ελλάδα σε αυτή τη φάση, αν και δεν υιοθετήθηκε η λογική του άμεσου Grexit, οξύνει ιδιαίτερα τις αντιφάσεις και οδηγεί σε Grexit σε δεύτερο χρόνο.

Είναι αλήθεια ότι η έξοδος της Ελλάδας από την ευρωζώνη θα έχει κάποιο κόστος και για τη Γερμανία (εδώ βρίσκεται ο ορθολογικός πυρήνας όσων υποστηρίζουν ότι το Grexit δε συνιστά επιλογή των Γερμανών): θα είναι πλήγμα για τις γερμανικές εξαγωγές στην Ελλάδα, πιθανόν να οδηγήσει σε όξυνση της κρίσης και σε άλλες χώρες της περιφέρειας, πιθανόν να οδηγήσει σε απώλεια χρημάτων λόγω διαγραφής του ελληνικού χρέους κ.ο.κ. Ωστόσο σε καιρό κρίσης δεν υπάρχει επιλογή χωρίς κόστος για τα ιμπεριαλιστικά κέντρα.

Το θέμα είναι ποια επιλογή έχει το μικρότερο κόστος και διασφαλίζει τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα. Η συνέχιση της παραμονής της Ελλάδας στην ευρωζώνη πλήττει το ευρώ ως

ισχυρό νόμισμα, προϋποθέτει σημαντική διαγραφή του χρέους και ελάφρυνση των όρων της ακολουθούμενης πολιτικής. Αυτή η επιλογή έχει επίσης κόστος για το γερμανικό κεφάλαιο καθώς δημιουργεί ένα παράδειγμα για το πώς θα αντιμετωπιστούν τα αντίστοιχα προβλήματα και των υπολοίπων χωρών της ευρωπεριφέρειας. Το κόστος της δεύτερης επιλογής θεωρείται σημαντικότερο μακροπρόθεσμα για τη Γερμανία, γι' αυτό και κυριαρχεί η σκληρή γραμμή, που οδηγεί τελικά σε Grexit.

3. Η Δύση παρακμάζει. Το ελληνικό ζήτημα αποτελεί σημείο καμπής στην ανατροπή του παγκόσμιου συσχετισμού δυνάμεων ανάμεσα στα παλιά και τα ανερχόμενα καπιταλιστικά κέντρα ισχύος.

Το γεγονός ότι η Ελλάδα εξωθείται εκτός ευρωζώνης καταδεικνύει την πορεία παρακμής του δυτικοευρωπαικού (αλλά και του βορειοαμερικανικού) ιμπεριαλιστικού κέντρου. Αυτή η εξέλιξη δείχνει πως, λόγω της κρίσης και των βαθύτατων αντιφάσεων και αδιεξόδων που χαρακτηρίζουν τις πιο ανεπτυγμένες δυτικές οικονομίες και τις ολοκληρώσεις τους, δεν υπάρχει πλέον η δυνατότητα ευελιξίας ώστε να διασφαλιστεί η εδαφική και γεωπολιτική ακεραιότητα των ζωνών ελέγχου αυτών των κέντρων κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα.

Η περίπτωση της Ελλάδας από αυτή τη σκοπιά είναι κομβική: ενώ στην περίπτωση της Ουκρανίας έχουμε μια σκληρή διαμάχη για τον έλεγχο μιας χώρας που ανήκε στην επικράτεια της πρώην ΕΣΣΔ και πέρασε στον έλεγχο του δυτικού στρατοπέδου μετά την νίκη της αντεπανάστασης, στην περίπτωση της Ελλάδας έχουμε την πρώτη χώρα που, ενώ βρισκόταν υπό τον έλεγχο της Δύσης σε όλη τη διάρκεια του 20ού αιώνα, λόγω της παρακμής των δυτικών κέντρων και της συνακόλουθης αδυναμίας τους να την ενσωματώσουν οικονομικά με έναν ανεκτό για τον ελληνικό πληθυσμό τρόπο, είναι πλέον πιθανή η απώλειά της από τα κέντρα αυτά, και η προσχώρησή της (στον έναν ή τον άλλον βαθμό) στο στρατόπεδο των νέων αναδυόμενων καπιταλιστικών χωρών.

Από αυτή τη σκοπιά το "ανήκομεν εις την Δύσιν" που επαναλαμβάνεται μονότονα από τους εκπροσώπους του κυρίαρχου συστήματος στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, αποκτά και μια άλλη χροιά: αποτελεί ένα κάλεσμα για παραμονή στο παρακμάζον δυτικοευρωπαϊκό κέντρο, που τείνει να αποκτήσει χαρακτήρα πραγματικού νεκροταφείου δικαιωμάτων και ελευθεριών, καθώς ο μόνος δρόμος που απομένει στο δυτικοευρωπαϊκό κεφάλαιο για να αντιμετωπίσει τα συσσωρευμένα αδιέξοδά του, είναι μέσω της σύνθλιψης των κοινωνικών δικαιωμάτων. Αποτελεί δηλαδή ένα κάλεσμα για ευθανασία της κοινωνίας, στο βωμό των οικονομικών, πολιτικών, γεωστρατηγικών και ιδεολογικών δεσμεύσεων της ελληνικής άρχουσας τάξης.

4. Το δημοψήφισμα αποτέλεσε σημείο καμπής για τις πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα. Είναι η πρώτη φορά που αρχίζει να σχηματίζεται πλειοψηφικό ρεύμα, εντός της ελληνικής κοινωνίας, υπέρ του Grexit.

Το τελευταίο διάστημα είχαμε μια σημαντική αλλαγή σε επίπεδο πολιτικής συνείδησης μαζικών στρωμάτων στην ελληνική κοινωνία. Μέχρι και την ανάληψη της διακυβέρνησης από το ΣΥΡΙΖΑ, παρότι υπήρχε εντός της ελληνικής κοινωνίας ένα ισχυρότατο ρεύμα αντίθεσης στην εφαρμογή των μνημονιακών πολιτικών, η κοινωνική πλειοψηφία στήριζε την παραμονή της χώρας στην ευρωζώνη. Ο ΣΥΡΙΖΑ εξέφρασε με τις θέσεις του ακριβώς αυτό τον αντιφατικό κοινωνικό ριζοσπαστισμό του "όχι στο μνημόνιο, ναι στο ευρώ".

Η διαδικασία της διαπραγμάτευσης οδήγησε, με τρόπο άμεσο και εμφανή, στο συμπέρασμα ότι ευρώ χωρίς μνημόνιο δε γίνεται. Αυτό οδήγησε με τη σειρά του στην ανάγκη επανατοποθέτησης της ελληνικής κοινωνίας στη βάση του νέου διλήμματος που προέκυψε: παραμονή στο ευρώ με μνημόνια ή έξοδος από την ευρωζώνη. Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, υπό συνθήκες ακραίας τρομοκρατίας και εκβιασμών, καταδεικνύει ότι σε αυτό το δίλημμα υπάρχει ένα αυξανόμενο μέρος της κοινωνίας, που τείνει να γίνει πλειοψηφικό, το οποίο είναι διατεθειμένο να έρθει σε ρήξη με την ευρωζώνη για να αποφύγει τη συνέχιση των μνημονιακών πολιτικών.

Το συντριπτικό ΟΧΙ του δημοψηφίσματος αποτέλεσε περισσότερο έκφραση της κοινωνικής πλειοψηφίας σε επίπεδο θυμικού. Δεν αποτελεί δηλαδή συνειδητή στάση απέναντι στο ενδεχόμενο εξόδου από το ευρώ, από την άποψη της ικανότητας σύλληψης των συνεπειών και των δυσκολιών μιας τέτοιας διαδικασίας. Ωστόσο η συναισθηματική ετοιμότητα ρήξης και σύγκρουσης που εκφράστηκε στο ΟΧΙ αποτελεί βασική προϋπόθεση για το πέρασμα σε συνειδητή στράτευση στην υπόθεση της εξόδου από το ευρώ.

Μάλιστα τα έντονα ταξικά χαρακτηριστικά του ΟΧΙ καταδεικνύουν ακριβώς ότι εντός της ελληνικής κοινωνίας υπάρχει ένας σημαντικός πυρήνας στρωμάτων τα οποία, λόγω της δραματικής επιδείνωσης του βιοτικού τους επιπέδου, είναι ανοιχτά στην προοπτική της ρήξης. Δίπλα σε αυτά τα στρώματα, συσπειρώνονται και άλλες κοινωνικές ομάδες, που παρότι ακόμη διατηρούν ένα επίπεδο διαβίωσης που τους διασφαλίζει την κάλυψη των βασικών τους αναγκών, συνειδητοποιούν ότι ο δρόμος των μνημονίων έχει ως μόνη προοπτική την εξαθλίωση της κοινωνίας και επομένως αναζητούν εναλλακτική διέξοδο.

Το σημαντικότερο διακύβευμα του επόμενου διαστήματος είναι ακριβώς ο μετασχηματισμός αυτού του μαζικού κοινωνικού συναισθήματος που εκφράστηκε στο δημοψήφισμα σε

συνειδητή προοπτική: αυτό προϋποθέτει τη συγκρότηση πολιτικού και κοινωνικού υποκειμένου που θα διαμορφώσει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο ρήξης, θα προπαγανδίσει αυτή την προοπτική, θα προετοιμάσει την κοινωνία για τις δυσκολίες που θα αντιμετωπίσει, οργανώνοντάς την, και θα διεκδικήσει την εξουσία για να υλοποιήσει αυτή την πολιτική.

5. Το Grexit πλέον είναι θέμα χρόνου. Το ερώτημα είναι πότε και με ποιους όρους θα συμβεί.

Η διαδικασία που ξεκίνησε το 2010 με την επιβολή μνημονιακών πολιτικών στην Ελλάδα προσεγγίζει το όριό της. Πρόκειται για ένα όριο κυρίως πολιτικό και δευτερευόντως οικονομικό. Αυτό το πολιτικό όριο αφορά και τις δύο πλευρές: από τη μία στην Ελλάδα σταδιακά συνειδητοποιείται από ευρύτατα λαϊκά στρώματα ότι ο δρόμος που ακολουθείται δεν οδηγεί σε λύση, αλλά σε συνεχή επιδείνωση του βιοτικού επιπέδου και απώλεια εθνικής κυριαρχίας, επομένως κερδίζει συνεχώς έδαφος η προοπτική της ρήξης και της εξόδου από το ευρώ.

Από την άλλη και στην πλευρά των δανειστών γίνεται αντιληπτό ότι, χωρίς σημαντική διαγραφή χρέους και χρηματοδότηση της οικονομίας σε αναπτυξιακή κατεύθυνση, δε μπορούν να αντιμετωπιστούν οι αντιφάσεις της ελληνικής οικονομίας. Ωστόσο δεν υπάρχει πρόθεση να γίνει αποδεκτό κάτι τέτοιο, λόγω του ότι θα αποτελούσε παράδειγμα και για άλλες χώρες της ευρωπεριφέρειας.

Ταυτόχρονα τα όποια οφέλη μπορούν να αποσπάσουν οι δανειστές από τη λεηλασία της ελληνικής οικονομίας (από άποψη φυσικών πόρων, ενίσχυσης των εξαγωγών λόγω της διάλυσης της εγχώριας παραγωγής, διασφάλισης φθηνού εργατικού δυναμικού στην περιφέρεια της ευρωζώνης) σταδιακά περιορίζονται λόγω εξάντλησης των περιθωρίων εκμετάλλευσης που υπάρχουν.

Αυτές οι δύο διεργασίες αλληλοτροφοδοτούνται: η αλλαγή στάσης του ελληνικού λαού οδηγεί σε κυβερνήσεις (όπως ο ΣΥΡΙΖΑ, τουλάχιστον στην αρχική περίοδο) που σκληραίνουν τη στάση τους απέναντι στους δανειστές, οι οποίοι με τη σειρά τους τιμωρητικά και προς αποφυγίν δημιουργίας επιτυχημένου παραδείγματος σκληραίνουν περαιτέρω τους όρους τους. Έτσι η εξέλιξη των πραγμάτων οδηγεί προς την κυριαρχία της λογικής της ρήξης και στις δύο πλευρές, αυξάνοντας τις πιθανότητες για το Grexit.

Το βασικό ζήτημα πλέον είναι υπό ποιους όρους θα πραγματοποιηθεί αυτή η ρήξη. Εδώ τα βασικά ζητήματα είναι ποιος θα έχει την πρωτοβουλία των κινήσεων και ποιος θα βρίσκεται

στην εξουσία στην Ελλάδα κατά τη διαδικασία της μετάβασης στο εθνικό νόμισμα. Είναι πολύ διαφορετική η έξοδος από το ευρώ με πρωτοβουλία των δανειστών σε σχέση με μια έξοδο με πρωτοβουλία της ελληνικής πλευράς (που μόνο η ριζοσπαστική και επαναστατική Αριστερά μπορεί να επιβάλλει).

Στην πρώτη περίπτωση οι δανειστές θα είναι σε θέση να επιτύχουν τους βέλτιστους όρους από τη μεριά τους καθώς η ελληνική πλευρά θα είναι απροετοίμαστη και ευάλωτη σε εκβιασμούς.

Στόχος τους δε θα είναι να οδηγήσουν σε πλήρη ρήξη τη σχέση τους με την Ελλάδα. Αντίθετα αυτό που θα επιδιώξουν θα είναι η συνέχιση της πρόσδεσης στα συμφέροντά τους (περιορισμένη αναδιάρθρωση χρέους με αναγνώρισή του από την ελληνική πλευρά, παραμονή εντός Ε.Ε., συνέχιση πολιτικών λιτότητας και εκποίησης του εθνικού πλούτου) δίνοντας ως αντάλλαγμα πιο ήπιους όρους μετάβασης στο εθνικό νόμισμα (χορήγηση ευρώ μέσω δανείων για χρήση ως συναλλαγματικό απόθεμα, αποφυγή μέτρων οικονομικού πολέμου, “ανθρωπιστική” βοήθεια). Αυτό είναι το σενάριο του συναινετικου Grexit, που πρότεινε ο Σόιμπλε, και που θα οδηγήσει σε περαιτέρω επιδείνωση του βιοτικού επιπέδου και αναπαραγωγή των αδιεξόδων της ελληνικής οικονομίας.

Από αυτή την άποψη πρόκειται περισσότερο για συνέχιση της σημερινής κατάστασης εγκλωβισμού της ελληνικής οικονομίας, παρά για προοπτική πραγματικής διεξόδου.

Από την άλλη το Grexit με πρωτοβουλία της ελληνικής πλευράς για να ανοίγει πραγματικές προοπτικές αντιμετώπισης των προβλημάτων της ελληνικής κοινωνίας (έστω και μεσοπρόθεσμα) θα πρέπει να συνοδεύεται από μια σειρά μέτρων στην κατεύθυνση της ρήξης με τους δανειστές: παύση πληρωμών και διαγραφή του χρέους, εθνικοποίηση τραπεζών και κομβικών τομέων της οικονομίας, έλεγχοι κεφαλαίων, μέτρα στήριξης των ασθενέστερων κοινωνικών στρωμάτων, πορεία ρήξης και αποδέσμευσης και από την Ε.Ε., αναζήτηση νέων διεθνών συμμαχιών κ.ο.κ.

Τα προηγούμενα σχετίζονται και με το δεύτερο ζήτημα που προαναφέρθηκε: το ποιος πολιτικός φορέας θα βρίσκεται στην εξουσία (καταρχήν στην κυβέρνηση) στην Ελλάδα και θα διαχειριστεί το Grexit. Περίπτωση εξόδου από το ευρώ με πρωτοβουλία της ελληνικής πλευράς δεν υπάρχει αν στην εξουσία βρίσκονται δυνάμεις που δεν έχουν ως πολιτικό πρόταγμα την προοπτική της ρήξης και που δεν ανήκουν στη ριζοσπαστική και επαναστατική Αριστερά (όπως κατέδειξε και η στάση του ΣΥΡΙΖΑ το τελευταίο διάστημα).

Από την άλλη δεν αποκλείεται να υπάρξει Grexit με πρωτοβουλία των δανειστών, λόγω παρατεταμένης πολιτικής αστάθειας και αδυναμίας επιβολής των μέτρων στην Ελλάδα, λόγω λαικών κινητοποιήσεων, κάτι που θα οδηγήσει σε δραματική όξυνση των ταξικών συγκρούσεων.

Επομένως, αν δημιουργηθεί το αναγκαίο κοινωνικό και πολιτικό υποκείμενο που θα διεκδικήσει τη ρήξη, αυτό μπορεί να κληθεί να διαχειριστεί την κατάσταση με δύο πιθανούς τρόπους: είτε παίρνοντας την εξουσία (αρχικά την κυβέρνηση) και προχωρώντας με δική του πρωτοβουλία σε συντεταγμένο Grexit, εφαρμόζοντας και το σύνολο του προγράμματος που αναφέρθηκε προηγουμένως. Είτε παίρνοντας την εξουσία, κατά την περίοδο της οξύτατης κοινωνικής σύγκρουσης που θα προκαλέσει το Grexit με πρωτοβουλία των δανειστών και προσπαθώντας να διαχειριστεί με το βέλτιστο τρόπο, προς όφελος της κοινωνικής πλειοψηφίας και των ασθενέστερων στρωμάτων, αυτή την εξαιρετικά σύνθετη διαδικασία. Προφανώς στην πρώτη περίπτωση η διαχείριση της κατάστασης θα είναι λιγότερο δύσκολη και το κοινωνικό κόστος της ρήξης περισσότερο διαχειρίσιμο και ελέγξιμο.

6. Το ίδιο το πολιτικό πρόταγμα της ρήξης και η δυνατότητα αποτελεσματικής υλοποίησής της, προϋποθέτουν ένα πολιτικό υποκείμενο με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, που διαφέρουν ουσιωδώς από αυτά των υπαρχόντων πολιτικών μορφωμάτων. Επίσης προϋποθέτουν τη μέγιστη δυνατή συστράτευση πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων που συμφωνούν σε αυτή την κατεύθυνση.

Η διαδικασία της ρήξης και της εξόδου από την ευρωζώνη, καθώς και η εφαρμογή του συνολικού ριζοσπαστικού προγράμματος που θα τη συνοδεύει (εθνικοποιήσεις, διαγραφή του χρέους, ρήξη και αποδέσμευση από την Ε.Ε., μέτρα αναδιανομής του πλούτου κ.α.) θα διεξαχθούν μέσα σε πολύ δύσκολες συνθήκες και σε οξύτατες συγκρούσεις τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό. Η αρχική περίοδος της μετάβασης σε εθνικό νόμισμα και της υλοποίησης τόσο ριζοσπαστικών μέτρων θα συνοδευτεί από σημαντικά οικονομικά προβλήματα στο εσωτερικό της χώρας, κλείσιμο επιχειρήσεων, πιθανές ελλείψεις σε σημαντικά αγαθά, μέτρα “οικονομικού πολέμου” από τη μεριά των δανειστών, αλλά και προσπάθειες σκληρής αντίδρασης και σύγκρουσης από το εγχώριο οικονομικό και πολιτικό κατεστημένο. Η διαδικασία αυτή, για την προώθηση και ολοκλήρωσή της, θα απαιτήσει πολύ μεγάλη λαϊκή κινητοποίηση, οργάνωση και σχεδιασμό, ώστε αφενός να αποτραπούν τα σχέδια της εγχώριας και διεθνούς αντίδρασης για συντριβή του ριζοσπαστικού εγχειρήματος και αφετέρου να διασφαλιστεί η κάλυψη των αναγκών της κοινωνικής πλειοψηφίας και ιδιαίτερα των πιο ευάλωτων κοινωνικών στρωμάτων.

Ο ίδιος ο επιδιωκόμενος στόχος, το ίδιο το περιεχόμενο αυτής της πολιτικής προοπτικής, οδηγεί στην αναγκαιότητα και αντίστοιχου υποκειμένου που θα είναι σε θέση να το φέρει εις πέρας με επιτυχία. Από αυτή την άποψη το μοντέλο των σύγχρονων αστικών κομμάτων (που ακολούθησε σε μεγάλο βαθμό και ο ΣΥΡΙΖΑ), που χαρακτηρίζεται από την έντονη απόσπαση της ηγεσίας από την κοινωνία, τη λογική της ανάθεσης, που οδηγεί σε μια κοινωνία παθητικό θεατή των αποφάσεων της εκάστοτε κυβέρνησης, και την έμφαση στη λειτουργία του κοινοβουλίου ως χώρου πολιτικών αντιπαραθέσεων, είναι απολύτως ανεπαρκές για να επιτύχει την υλοποίηση αυτού του πολιτικού προγράμματος ρήξης. Αντίθετα με αυτά, χρειάζεται ένα πολιτικό υποκείμενο, που θα έχει ισχυρότατους δεσμούς με την κοινωνία, θα ελέγχεται άμεσα και θα δεσμεύεται απέναντί της, ενώ ταυτόχρονα θα οργανώνεται και σε κοινωνικό επίπεδο, μέσα από όργανα και συλλογικότητες που θα έχουν ως στόχο την κινητοποίηση και την οργάνωση του ίδιου του λαού.

Τέλος το μέγεθος των δυσκολιών ενός τέτοιου εγχειρήματος απαιτεί τη συσπείρωση όλων των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων που συγκλίνουν στη λογική της ρήξης και της εφαρμογής του συγκεκριμένου ριζοσπαστικού προγράμματος. Αυτό δεν προϋποθέτει την πλήρη εξάλειψη των όποιων διαφορών μπορεί να υπάρχουν μεταξύ πολιτικών οργανώσεων, ούτε την αυτοκατάργησή τους. Ωστόσο είναι αναγκαία η συστράτευση και η δημιουργία μετωπικών οργάνων τα οποία θα λειτουργούν δημοκρατικά, αυτοτελώς (ως ανεξάρτητα όργανα ενός ενιαίου πολιτικού υποκειμένου) σε σχέση με τις επιμέρους οργανώσεις που θα τα συναπαρτίζουν, και θα οργανώνονται σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο.

Μετά τις εξελίξεις του τελευταίου διαστήματος, τα χρονικά περιθώρια στενεύουν. Η συγκρότηση του εν λόγω υποκειμένου είναι αναγκαία και χρονικά επιτακτική. Σε αντίθετη περίπτωση η προοπτική ριζοσπαστικής, φιλολαϊκής διεξόδου δε θα μπορέσει να υλοποιηθεί και η ενδεχόμενη όξυνση των κοινωνικών συγκρούσεων του επόμενου διαστήματος θα οδηγήσει σε προσπάθεια ελέγχου τους με ακραία αντιδραστικοποίηση του καθεστώτος.

Πηγή: Συλλογικότητα αγώνα για την ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ

epanastatikienopoiisi.blogspot.gr